

Ecosysteemdiensten, een innovatie voor het waterbeheer?

Prof.dr. Patrick Meire, dr. Jan Staes en dr. Jan Cools

Universiteit Antwerpen, onderzoeksgroep ecosysteembeheer en
Instituut voor Milieu en duurzame ontwikkeling

- University institute of interdisciplinary education
- Catalyst for cooperative research
- Window to expertise at University
- Living lab for sustainability

IMDO

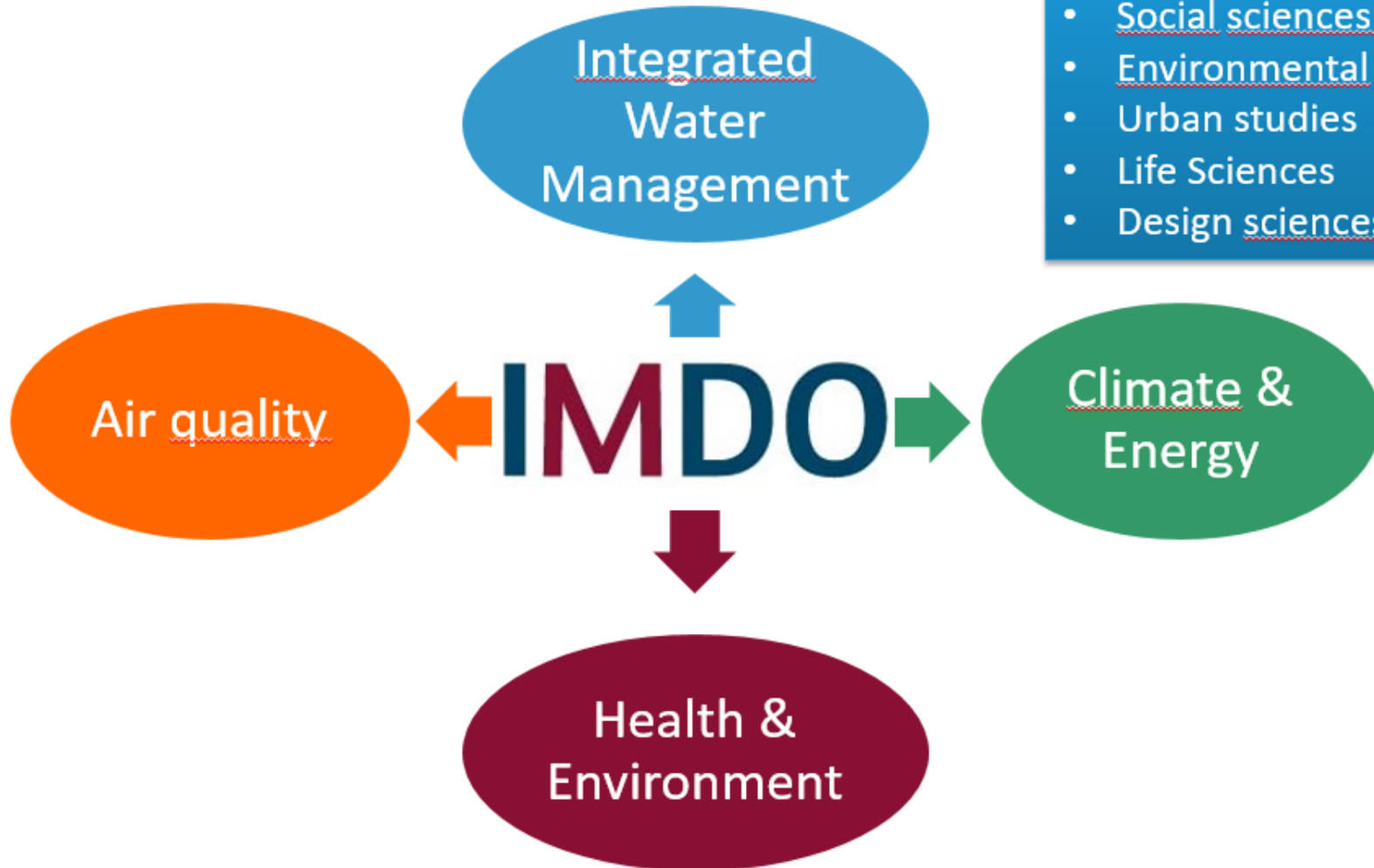
Instituut voor Milieu & Duurzame Ontwikkeling
Universiteit Antwerpen

Universiteit Antwerpen

IMDO: Research Clusters

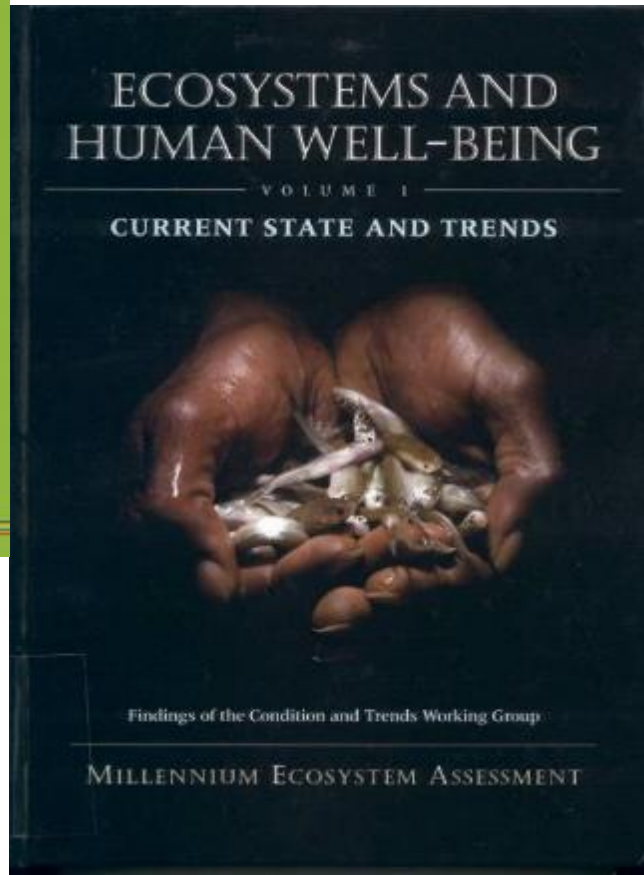
Each cluster may cover:

- Natural sciences
- Engineering
- Social sciences
- Environmental economics
- Urban studies
- Life Sciences
- Design sciences

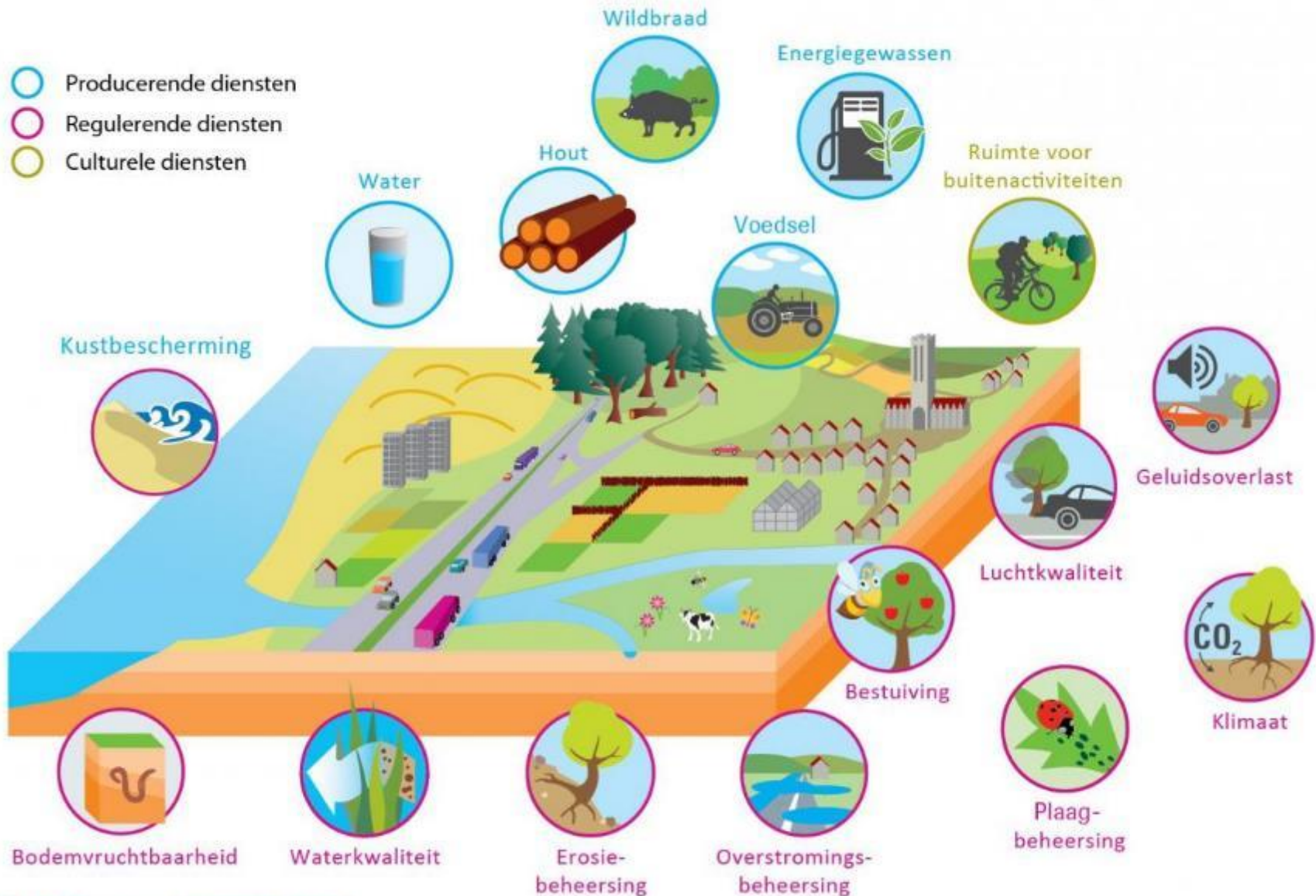

Ecosysteemdiensten

Evolutie sinds 2005

Ecosysteem diensten

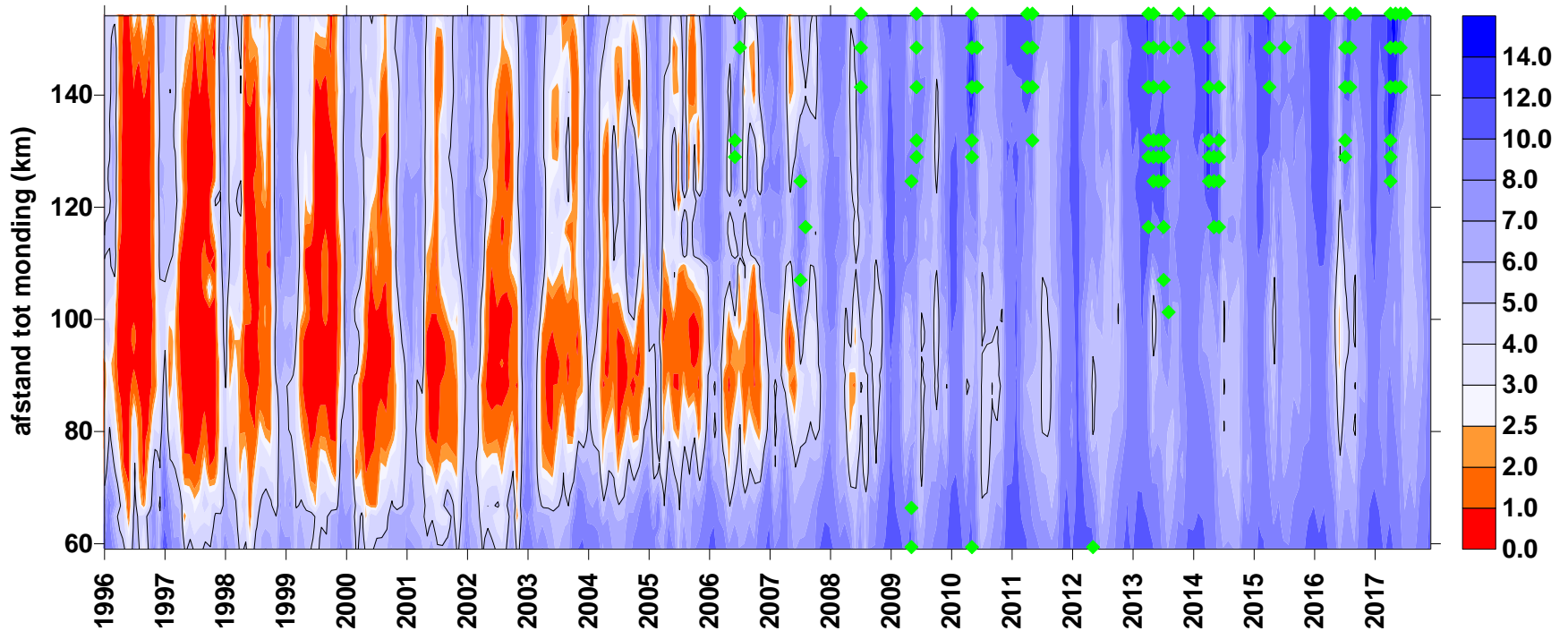

Welke rol kunnen ecosysteemdiensten spelen in het waterbeheer?

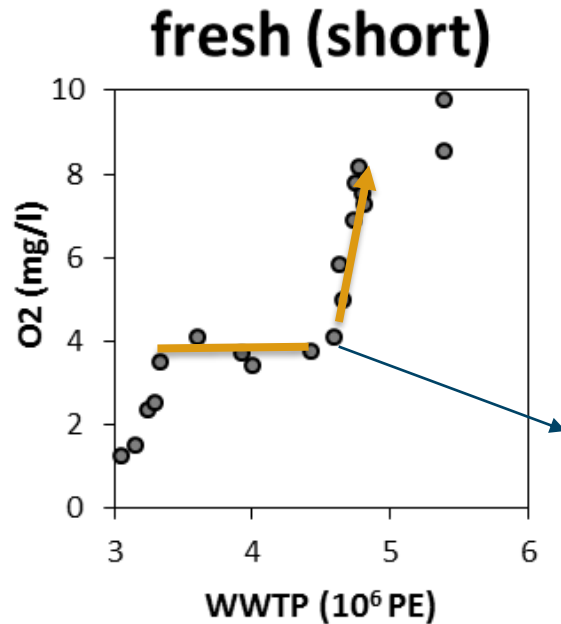
1) Natuurlijke zuivering

Waterkwaliteit Schelde sterk verbeterd

Zuurstof (mg/l)

Rol waterzuivering?

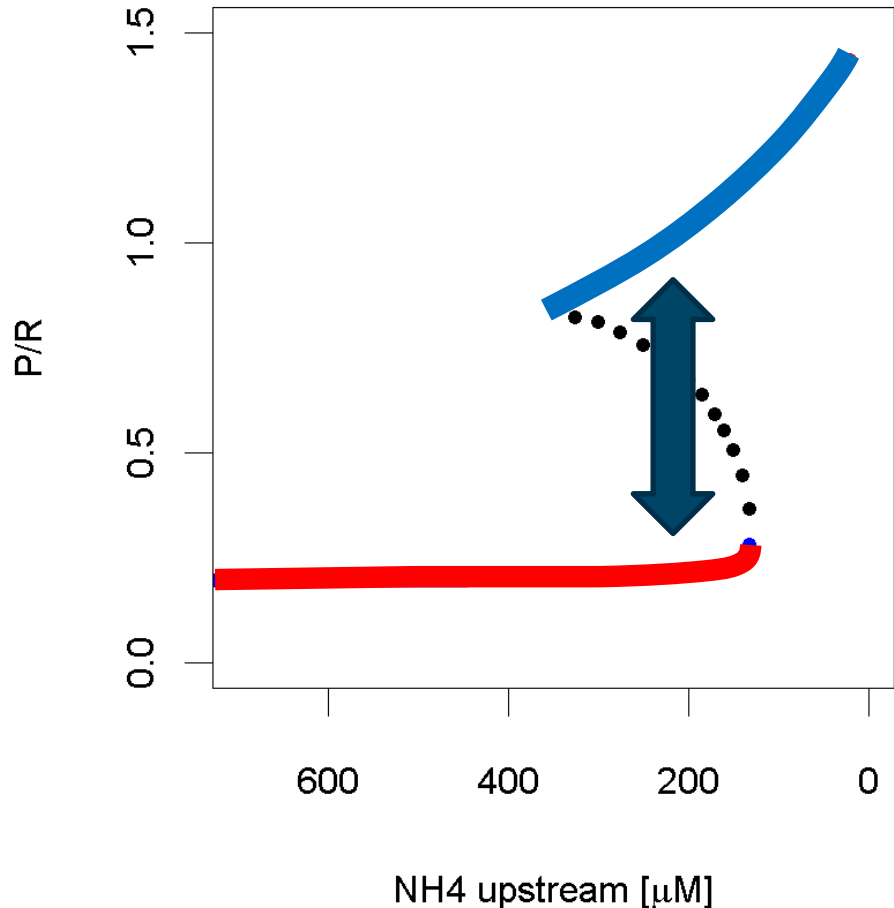
- Zelfreinigend vermogen terug op gang
- Groei fytoplankton niet meer beperkt door toxische NH₄

Plotse sterke verbetering
los van toename zuivering

Schelde: regime shift from net consumption to net production

Ratio Prim. Prod./Respiration based on oxygen balance

**Net oxygen production
with low ammonia inputs**

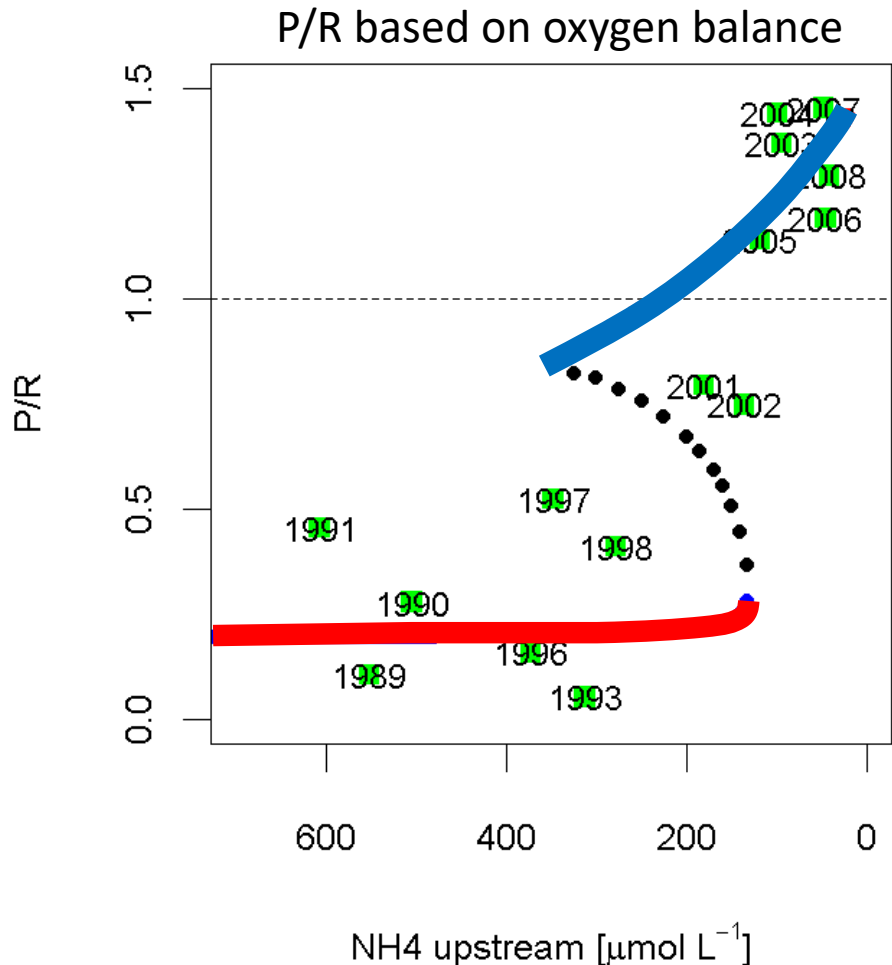
**Alternative stable states with
intermediate ammonia inputs**

**Net oxygen consumption
with high ammonia inputs**

Tom Cox, 2009

Schelde: regime shift from net consumption to net production

**Net oxygen production
with low ammonia inputs**

**Alternative stable states with
intermediate ammonia inputs**

**Net oxygen consumption
with high ammonia inputs**

Tom Cox, 2009

Zelfreinigend vermogen gaat niet vanzelf

- Verdere levering van deze ecosysteemdienst vereist optimale omstandigheden voor fytoplankton:
  - Voldoende licht (→ vertroebeling een probleem)
  - Voldoende verblijftijd
  - Gunstige verhouding diepte fotische zone/mengzone
- Zelfzuiverende capaciteit waterlopen levert een cruciale bijdrage aan de waterkwaliteit
- Bevorderen in het ganse bekken zou een belangrijke bijdrage leveren! Helaas is kennis hierover ontbrekend
- Monitoring primaire productie fytoplankton nuttig

Welke rol kunnen ecosysteemdiensten spelen in het waterbeheer?

2) Bescherming tegen klimaatverandering

Hoe brengen we alles samen?

Case study: Lagune van Venetië:

- Eutrofiëring
- Overbevissing
- Tourisme
- Overstromingen
- .....

Een veelheid van problemen

➔ doelstellingen worden

niet bereikt!

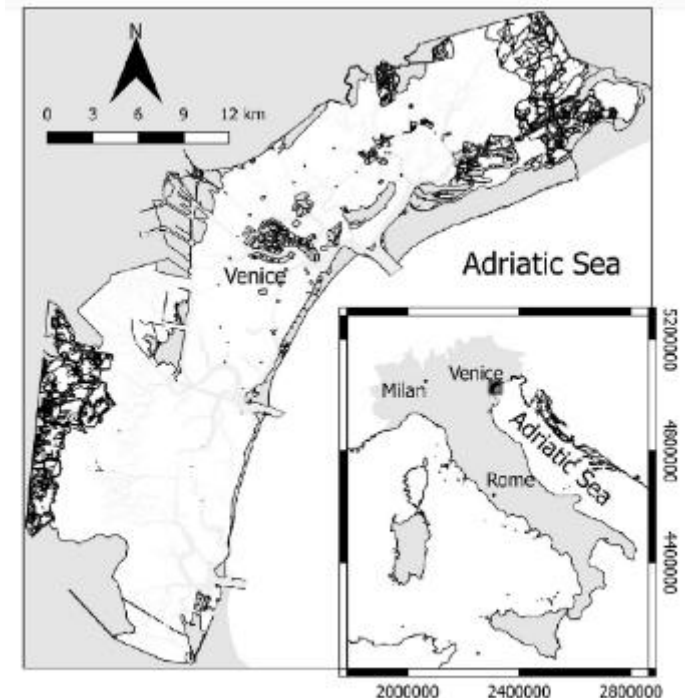
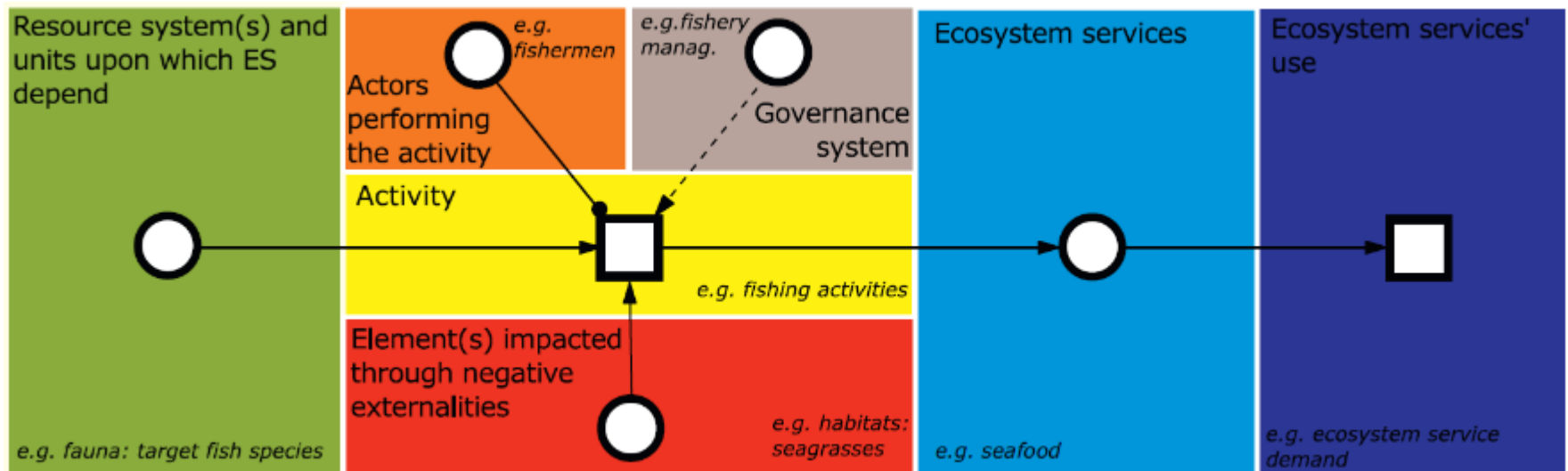

Fig. 2. Case study area: the Venice lagoon (Italy).

Petri net modellen

Laten toe om verschillende types informatie te integreren, feedbacks op te nemen en de toestand van het systeem over een bepaalde tijdsperiode simuleren.

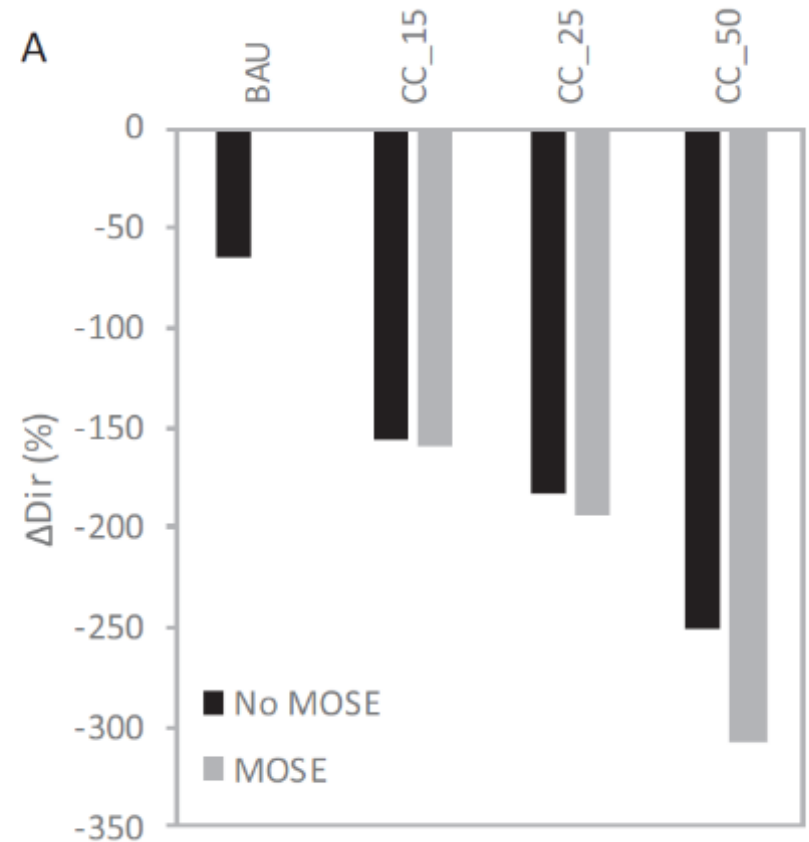

Verwachte veranderingen in ES delivery

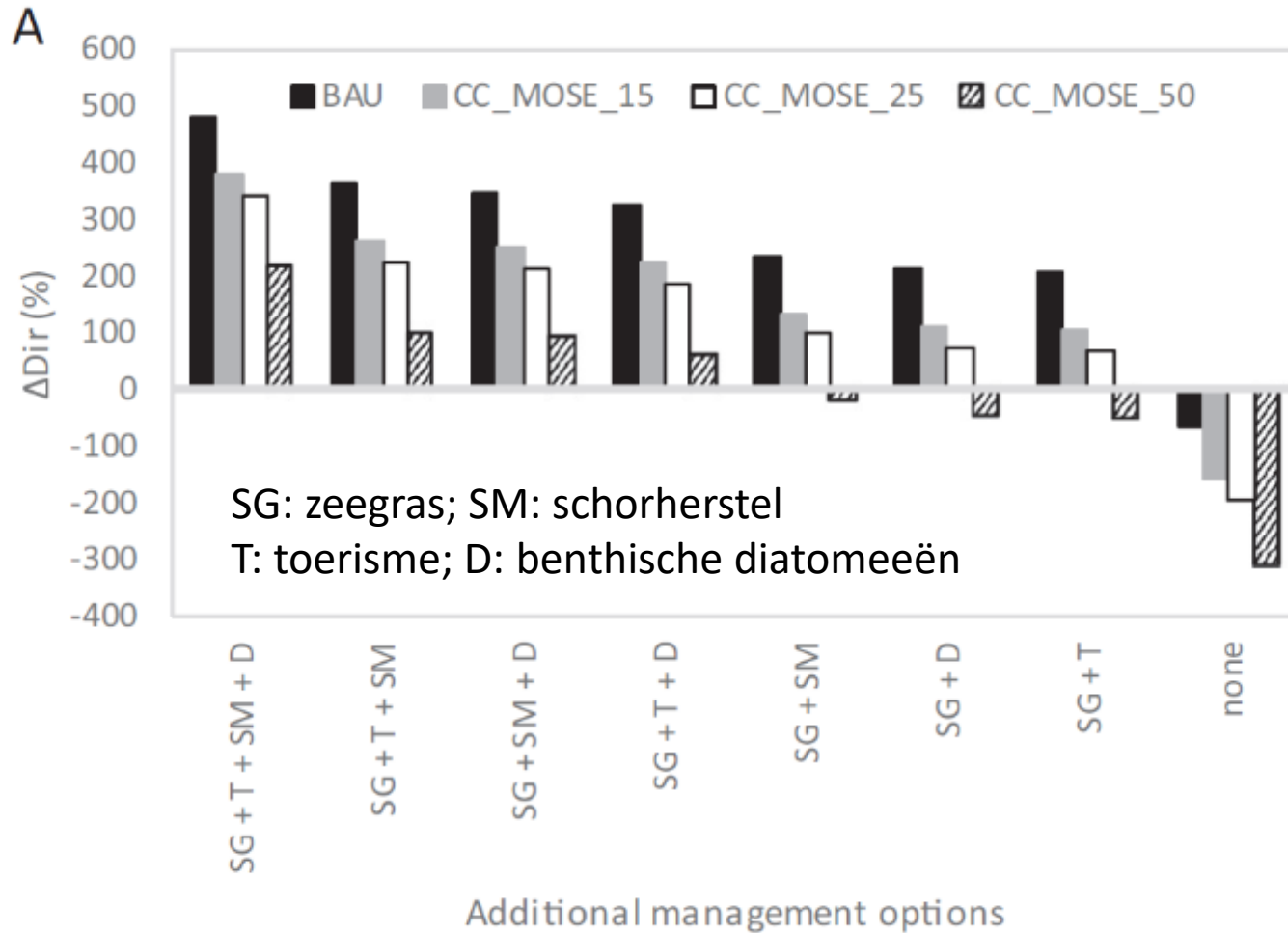
BAU scenario

3 scenario's climate change, met en zonder de stormvloedkering (MOSE)

➔ sterke afname!

Effect extra maatregelen

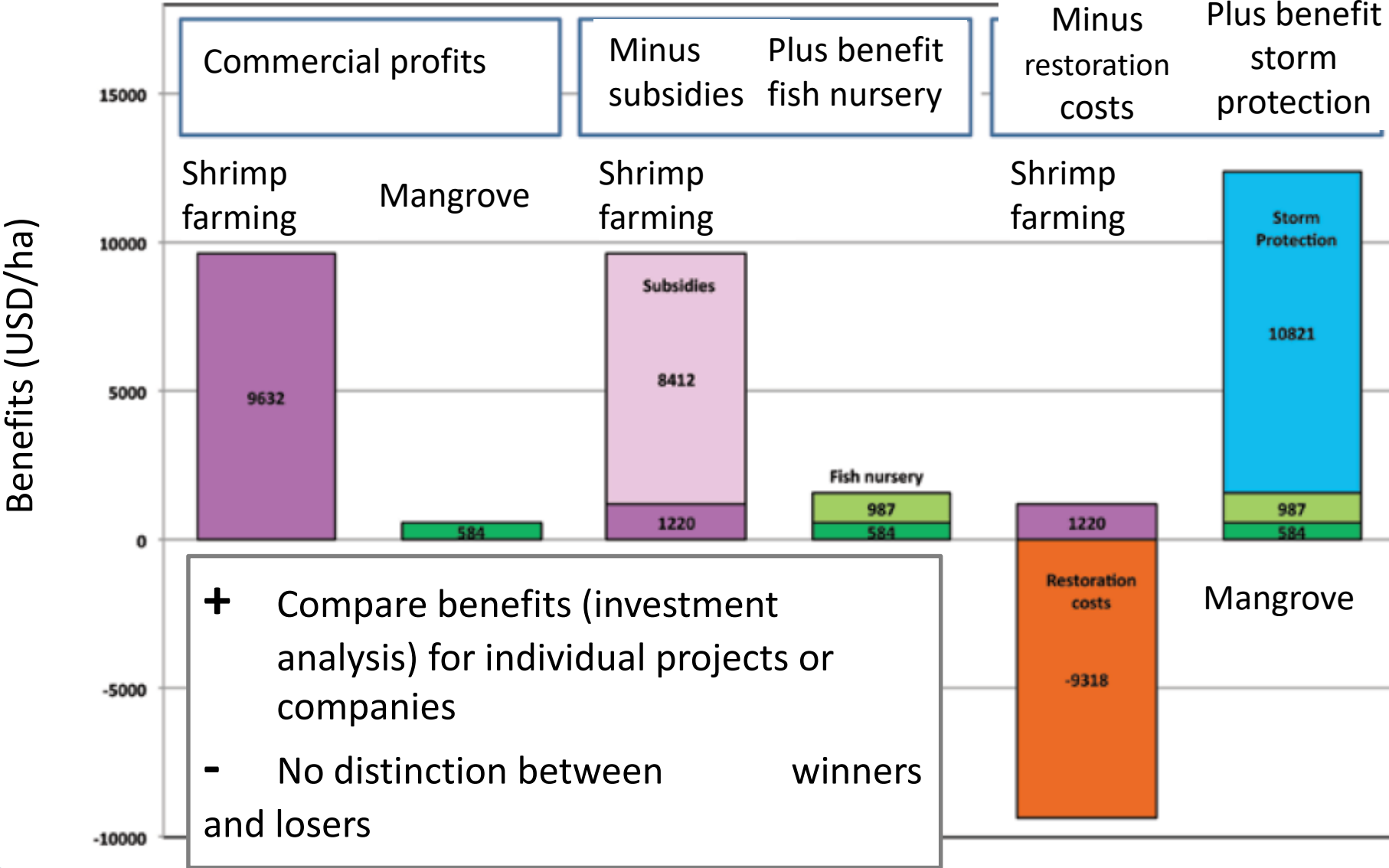
Welke rol kunnen ecosystemendiensten spelen in het waterbeheer?

3) Investeren in ecosystemendiensten verdient zich terug

Hoe kiezen voor nature-based solution

Economische criteria?

Shrimp farming or mangrove conservation

Sources: Barbier et al, 2007 and Hanley and Barbier, 2009

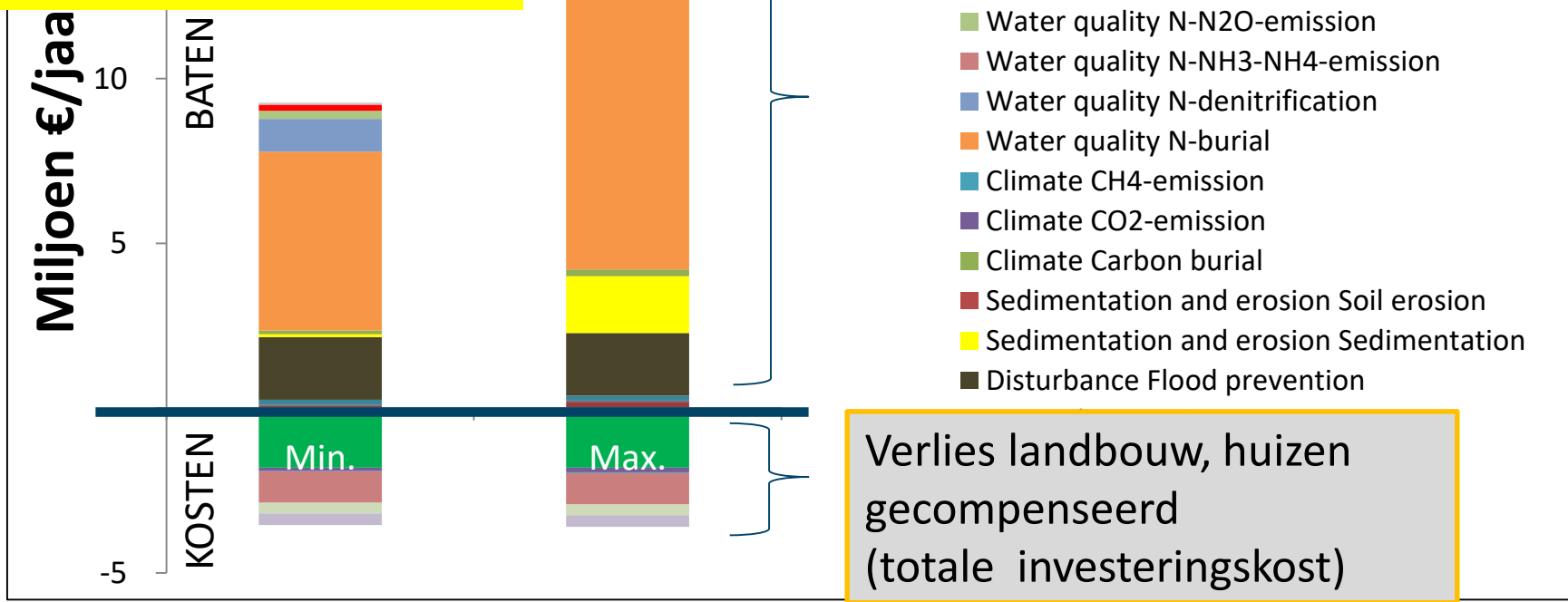
All values are NPV over 9 years and a 10% discount rate, given in 1996 US\$.

Restoratie slikken & schorren

Hedwige Prosper folder

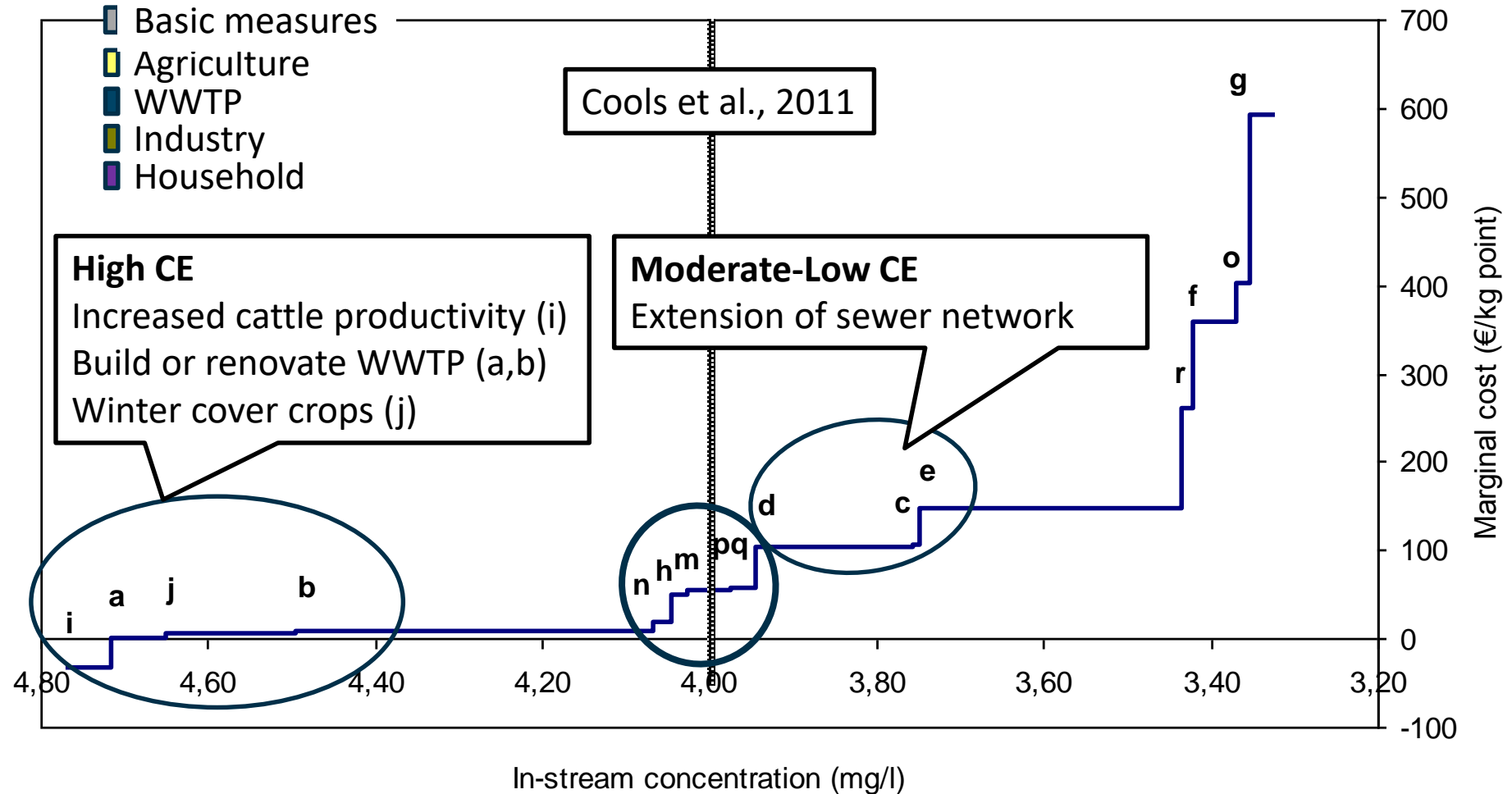
Totale netto baten per jaar:
8 – 17 miljoen euro
 (excl. verlies landbouw en gebouwen)

Landbouw: -450 ha
 Slikken: +275 ha
 Schorren: +190 ha
 Verschillende ecosystemendiensten

Marginale kosteneffectiviteitscurve

Wie kan het makkelijkst bijdragen?

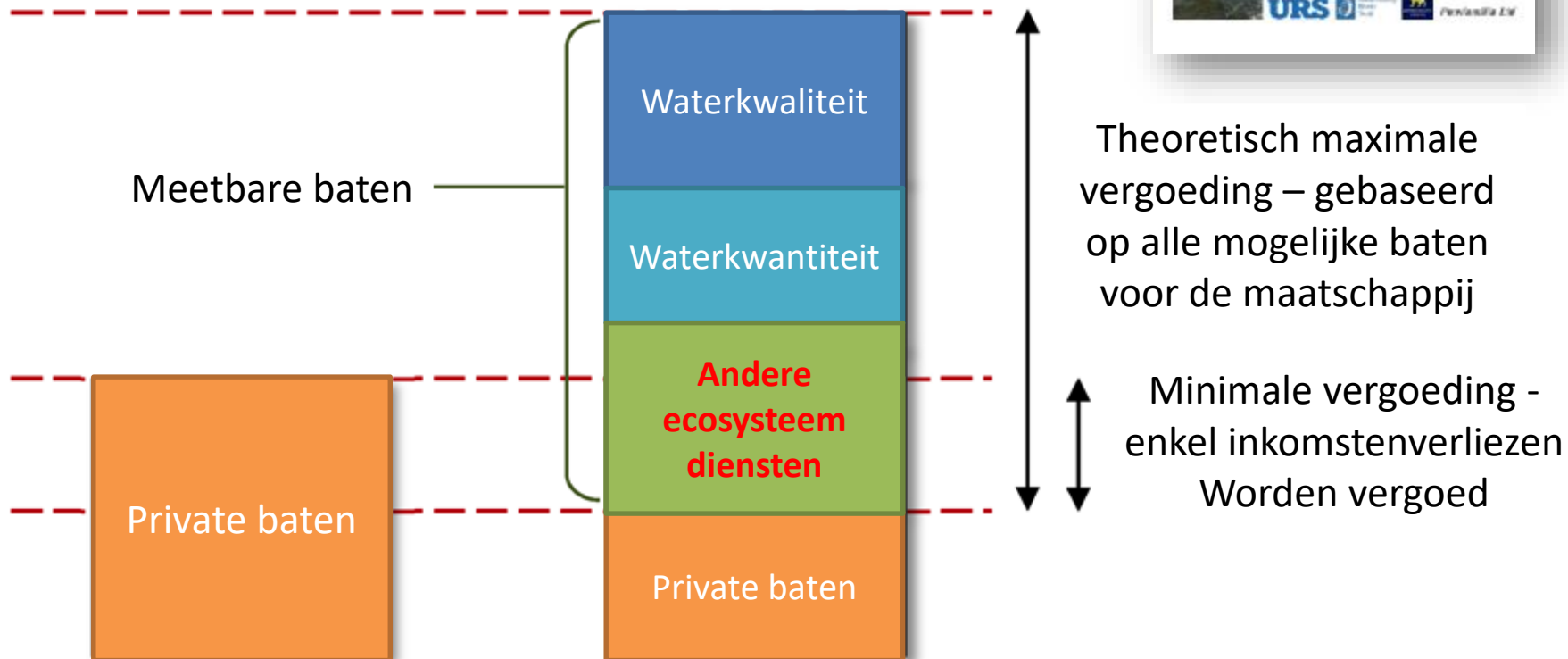

Reduction capacity

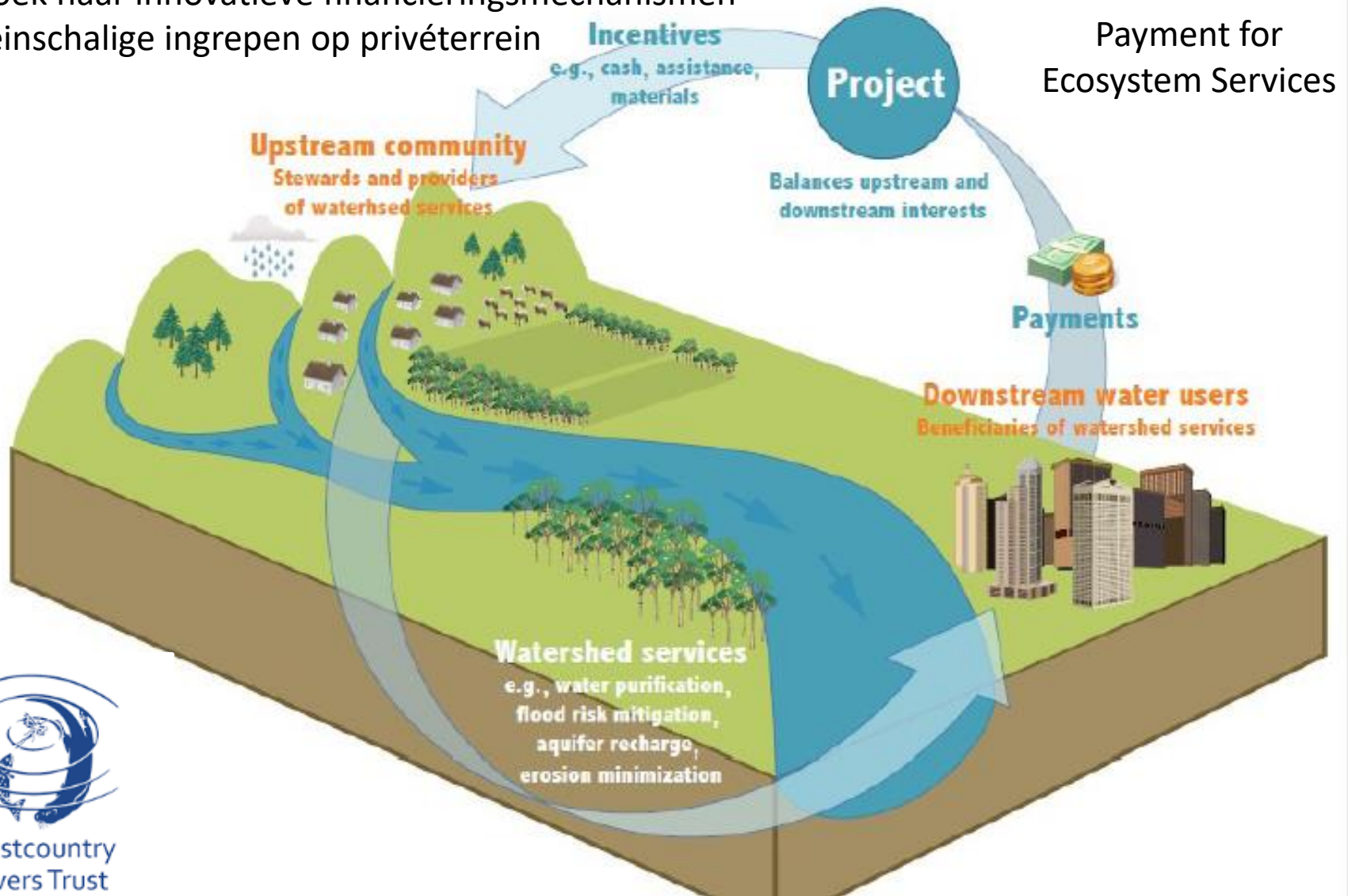
Mono-
functioneel
beheer

Beheer in
functie van
ecosysteemdiensten

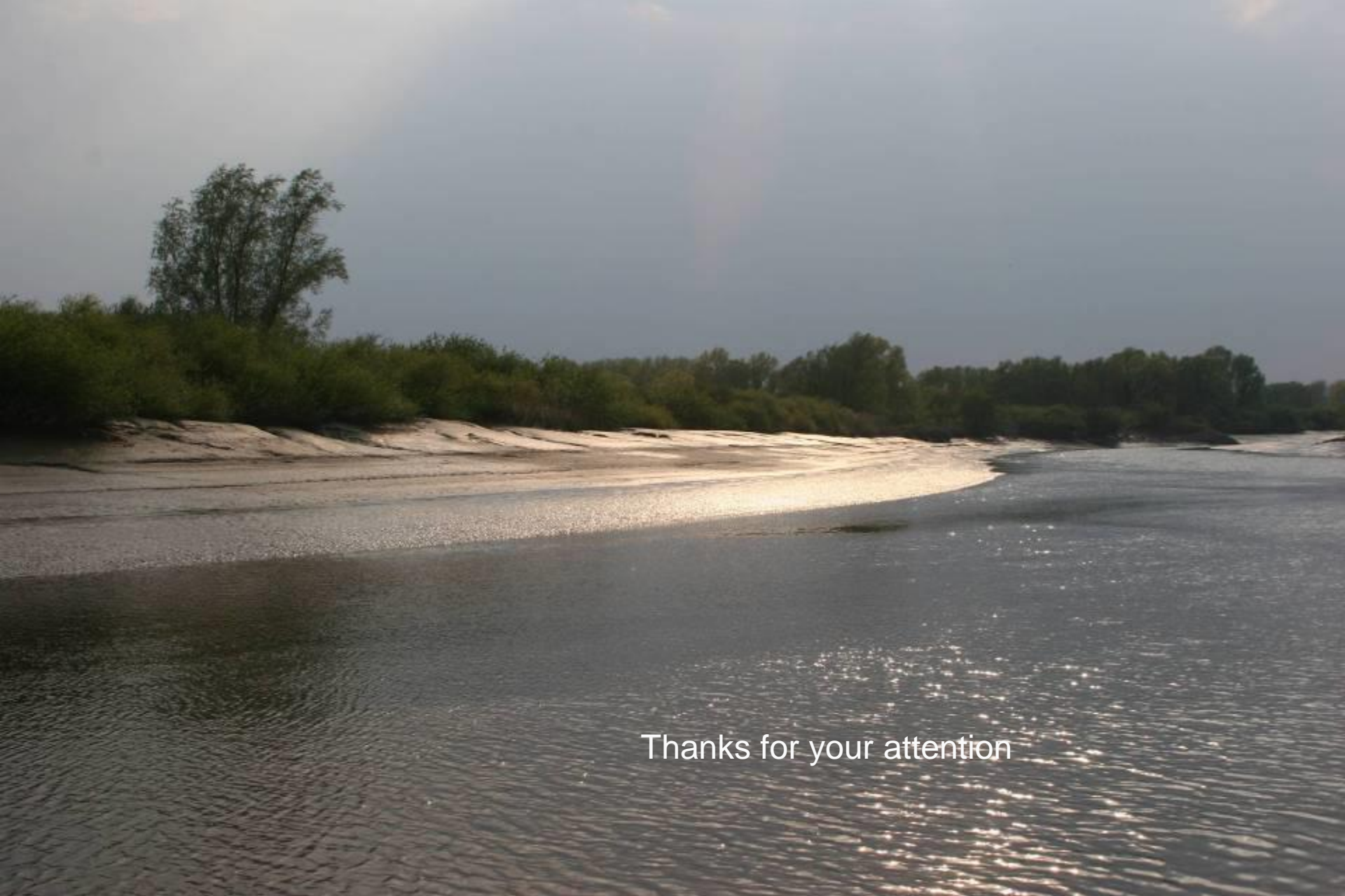

Onderzoek naar innovatieve financieringsmechanismen voor kleinschalige ingrepen op privéterrein

Conclusie

- Reele economische meerwaarde van ecosysteemdiensten
- Meenemen in investeringsbeslissingen
- Goede kennis nodig van meerwaarde van ecosysteemdiensten
- Systeem opzetten om investeerders (particulier, privaat, publiek) te belonen

Thanks for your attention